

1. Úvod

Změna klimatu je problém, který ovlivňuje ekosystémy, ekonomiky a společnosti po celém světě. Proto všechny země potřebují politické rámce, které by měly zahrnovat environmentální vzdělávání a rozvoj zelených kariérních cest, aby splňovaly požadavky udržitelné ekonomiky a správních struktur při řízení klimatických opatření.

2. Politika a správa v oblasti změny klimatu

Politické iniciativy utvářejí opatření a předpisy potřebné k boji proti změně klimatu na místní, národní a globální úrovni a struktury řízení zajišťují provádění, monitorování a prosazování těchto klimatických politik.

Několik mezinárodních úmluv a opatření týkajících se změny klimatu významně podpořilo celosvětové úsilí o řešení změny klimatu. Tyto rámce a dohody spojily národy, aby spolupracovaly na snižování emisí skleníkových plynů, přizpůsobování se dopadům změny klimatu a podpoře udržitelnosti. Zde jsou některé z nejpůsobivějších:

3. Klíčové mezinárodní úmluvy a dohody o změně klimatu

1. Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) – 1992

Úmluva byla podepsána v roce 1992 na Summitu Země v Rio de Janeiru a připravila půdu pro budoucí globální dohody o klimatu. Zavedla princip společné, ale diferencované odpovědnosti a uznala, že za řešení změny klimatu jsou zodpovědné všechny země, ale rozvinuté země by se měly ujmout vedení.

2. Kjótský protokol – 1997

Kjótský protokol, přijatý v roce 1997, byl právně závaznou mezinárodní smlouvou, která zavazovala rozvinuté země ke snížení emisí skleníkových plynů na základě cílů sjednaných pro každou zemi.

3. Pařížská dohoda – 2015

Pařížská dohoda, přijatá na konferenci COP21 v roce 2015, je přelomovou mezinárodní dohodou, jejímž cílem je omezit globální oteplování výrazně pod 2 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí, přičemž se snaží omezit jej na 1,5 °C.

4. Kjótské mechanismy: obchodování s emisemi, CDM a JI

V rámci Kjótského protokolu byly vytvořeny tři tržní mechanismy, které mají zemím pomoci splnit jejich cíle v oblasti snižování emisí: Obchodování s emisemi: Mechanismus čistého rozvoje (CDM): Společná implementace (JI):

5. Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu – 1987

Montrealský protokol je považován za jednu z neúspěšnějších mezinárodních dohod v oblasti životního prostředí. Její implementace vedla k dramatickému snížení látek poškozujících ozonovou vrstvu a mezi její související klimatické přínosy patří zabránění uvolňování milionů tun emisí ekvivalentu CO₂.

6. Globální mechanismy financování opatření v oblasti klimatu: Zelený klimatický fond (GCF) a Adaptační fond

Zelený klimatický fond (GCF) byl založen za účelem poskytování finančních prostředků rozvojovým zemím na projekty v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně. Adaptační fond podporuje zranitelné země při adaptaci na dopady změny klimatu.

7. Zprávy IPCC (Mezivládní panel pro změnu klimatu)

IPCC, založený OSN a Světovou meteorologickou organizací (WMO), hodnotí vědecké poznatky související se změnou klimatu, jejími dopady a potenciálními adaptačními a zmírňujícími strategiemi.

8. Summit COP (konference smluvních stran)

COP je rozhodovacím orgánem UNFCCC. Summit COP hrají ústřední roli při utváření mezinárodní politiky v oblasti klimatu a podpoře globální spolupráce. Poskytují zemím platformu pro přijímání nových závazků, aktualizaci jejich vnitrostátně stanovených příspěvků a diskusi o financování opatření v oblasti klimatu a přenosu technologií.

9. Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 a cíle udržitelného rozvoje

V roce 2015 přijali světoví lídři Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, která zahrnuje 17 cílů udržitelného rozvoje, z nichž jeden (cíl udržitelného rozvoje 13) se konkrétně zaměřuje na opatření v oblasti klimatu. Cílem SDG je vymýtit chudobu, chránit planetu a zajistit prosperitu pro všechny do roku 2030.

10. Klimatický pakt z Glasgow 2021 (COP26)

Na konferenci COP26 v Glasgow přijaly země nové závazky k urychlení klimatických opatření, včetně přísnějších cílů pro snižování emisí, úsilí o postupné ukončení těžby uhlí a závazků zvýšit financování opatření v oblasti klimatu pro rozvojové země.

Tyto mezinárodní úmluvy, aktivity a dohody společně utvářely globální reakci na změnu klimatu a prosazovaly jak politické rámce, tak praktické iniciativy pro řešení environmentálních problémů.

Vedle těchto průvodních akcí je třeba zmínit i několik průvodních dokumentů, které poskytují základ pro aktuální a na důkazech podloženou environmentální a klimatickou výchovu. Jedná se o:

1. **Iniciativa UNESCO pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj (ESD):** Tento dokument obsahuje pedagogické přístupy, globální kompetence a doporučení.
2. **Zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC):** Tyto zprávy poskytují nejnovější vědecké údaje o změně klimatu, včetně dopadů, rizik a doporučených strategií pro zmírňování a přizpůsobení se
3. **Zpráva OECD o politice a postupech environmentálního vzdělávání:** Tato zpráva nabízí vhled do účinných politik a postupů environmentálního vzdělávání v různých zemích.
4. **Deklarace z Tbilisi (UNESCO-UNEP, 1977):** Definuje cíle a principy, které jsou základem programů environmentální výchovy po celém světě.
5. **Vědecké standardy nové generace (NGSS):** Tyto standardy nastiňují konkrétní vzdělávací cíle pro studenty, zejména v environmentálních vědách.
6. **Průvodce výukou CLIL (Content and Language Integrated Learning):** Nabízí relevantní strategie pro integraci jazykového vzdělávání do vzdělávání v oblasti životního prostředí a klimatu.
7. **Zprávy o globálním environmentálním prospektu do budoucna (GEO):** Tyto zprávy, publikované Programem OSN pro životní prostředí (UNEP), představují údaje a analýzy o problémech životního prostředí po celém světě.
8. **Mezinárodní bílá kniha mládeže o klimatických opatřeních:** Tyto dokumenty, které vytvářejí mládežnické sítě a organizace, často poskytují jedinečný pohled na to, jak mladí lidé vnímají a řeší klimatické problémy.
9. **Deklarace UNESCO s etickými zásadami z roku 2017 ke změně klimatu:** Vyjadřuje obavu členských států UNESCO, že změna klimatu by mohla způsobit morálně nepřijatelné škody a nespravedlnost.

S ohledem na zmíněné iniciativy a vytvořené dokumenty je zřejmé, že proběhly aktivity s pozitivním dopadem. K dosažení dlouhodobých cílů v oblasti klimatu je však zapotřebí mnohem více opatření a klíčem ke zmírnění dopadů změny klimatu je mezinárodní spolupráce.

Náš **Le_moon** projekt nám dal příležitost k mezinárodní spolupráci. Při práci na projektu naše studie často končí u politických iniciativ, což nás přesvědčilo ke spolupráci s tvůrci strategií. Mohli bychom se spojit s tvůrci strategií a podpořit to úsilím každého partnera, konkrétně **AFAD – Manisa City Disaster and Emergency Directorate** – protože je to také vládní organizace, která sama studuje politické rámce.

Pod záštitou Afadu v Manise se mládežnický tým **Le_moon** sešel na fóru. V různých výborech diskutovali o environmentálních výzvách a klimatické krizi a vydali návrh řešení, který byl předložen tvůrcům strategií.

ABOUT FORUM VISION

It's all important to provide young people with an environmental education that will enable them to define environmental problems, collect relevant information and make correct decisions

4. Doporučení pro tvůrce strategií

- **Posílení klimatického vzdělávání:** Investice do programů klimatické gramotnosti ve vzdělávacích institucích a komunitách budují informovanou a připravenou populaci.
- **Podpora zelených technologií a inovací:** Granty, dotace a příznivá daňová politika podporují rozvoj čisté energie, nakládání s odpady a technologií ochrany vody.
- **Zvýšení investic do obnovitelné energie:** Iniciativy a vládou podporované projekty podporují přechod od fosilních paliv podporou solárních, větrných, vodních a dalších obnovitelných zdrojů.
- **Prosazování předpisů v oblasti životního prostředí:** Zavádění a prosazování předpisů omezuje znečištění, chrání ekosystémy a podporuje odpovědné využívání zdrojů.
- **Zaměření na klimatickou spravedlnost:** Řešení environmentální spravedlnosti podporou politik, které prospívají marginalizovaným komunitám, chrání práva domorodých obyvatel a uznává jejich jedinečný vztah k životnímu prostředí.

5. Doporučení pro tvůrce politik pro konkrétní projekty

Výsledkem projektu je platforma pro e-kurikulum, e-moduly a e-vzdělávání. Pro efektivní integraci e-kurikula, e-modulů a e- vzdělávání environmentální výchovy a změny klimatu do školního vzdělávání je nezbytná spolupráce mezi ministerstvem národního školství, ekologickými organizacemi a správci škol. Úřady by měly řídit počáteční školení učitelů a orientační programy, aby se pedagogové seznámili s metodologií, obsahem a interaktivním přístupem projektu.

Školy by mohly přijmout model kombinovaného učení, kde se studenti zapojují do digitálního obsahu a vylepšují prostředí prezenčního i vzdáleného vzdělávání. Výsledky projektu lze pilotně testovat v rámci vybraných škol napříč regiony, aby bylo možné posoudit jejich dopady a přizpůsobit je na základě zpětné vazby od učitelů a studentů. Školy by mohly dále podporovat projektovou práci organizováním environmentálních klubů nebo mimoškolních aktivit, které propagují praktické projekty, diskuse o současných environmentálních politikách a spolupráci s místními komunitami na iniciativách udržitelnosti. Podporou environmentální gramotnosti a postupů udržitelnosti prostřednictvím tohoto projektu budou studenti z celé Evropy lépe vybaveni k řešení a zmírňování dopadů změny klimatu na místní, národní i globální úrovni.

6. Závěr

Při řešení složitých výzev, které změna klimatu představuje, je nezbytný odhodlaný přístup založený na spolupráci. Politiky a iniciativy správy spolu se vzděláváním a dobře připravenou pracovní silou mohou vydláždít cestu k udržitelné a odolné budoucnosti.

Laboratoř pro politiku UNESCO:

"Různá hnutí, včetně těch, která usilují o genderovou, klimatickou a ekonomickou spravedlnost, se musí spojit s tlakem na eko-sociální blahobyť (Jones a O'Donnell, 2018). Na všech úrovních, ať už jde o myšlenky, jazyk nebo představitelství, je k vybudování naší transformační síly zapotřebí kolektivní mobilizace a inkluzivní účast."

7. Reference

- Murphy, M. (2022). From talk to walk - what we need to build eco-social welfare. UNESCO Inclusive Policy Lab: Think Pieces, December 20, 2022,

<https://community.unesco.org/inclusivepolicylab/s/thinkpiece/2256-MCYDCCYCU7VFBVXEUJDKUVIHNOPA>

- United Nations (1992). United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). https://unfccc.int/files/essential_background/background_publications_htmlpdf/application/pdf/conveng.pdf
- United Nations (2015). Paris Agreement. https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf
- United Nations (n.a.). What is the Kyoto Protocol? https://unfccc.int/kyoto_protocol
- United Nations (2015). Transforming the World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. <https://sdgs.un.org/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development-17981>
- UNESCO (2019). Framework for the Implementation of Education for Sustainable Development (ESD) beyond 2019. https://www.iau-hesd.net/sites/default/files/documents/unesco_esd2030_framework.pdf
- UNESCO (2020). Education for sustainable development: a roadmap. <https://doi.org/10.54675/YFRE1448>
- UN Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) reports. <https://www.ipcc.ch/reports/>

Tato zpráva byla financována Evropskou komisí. Podpora Evropské komise při vypracování této zprávy nepředstavuje souhlas s jejím obsahem, který odráží pouze názory autorů. Komise nemůže být činěna odpovědnou za jakékoli použití informací v nich obsažených.